

Bruxelles, 19. prosinca 2019.
(OR. en)

15231/19

ATO 109
RECH 528
SAN 525

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	19. prosinca 2019.
Za:	Delegacije

Br. preth. dok.:	14564/19 ATO 100 RECH 506 SAN 489
Predmet:	Gospodarenje otpadom pri neenergetskim upotrebama nuklearnih i radioloških tehnologija – zaključci Vijeća

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci Vijeća o gospodarenju otpadom pri neenergetskim upotrebama nuklearnih i radioloških tehnologija koji su usvojeni na 3741. sastanku Vijeća za okoliš održanom 19. prosinca 2019.

ZAKLJUČCI VIJEĆA

o gospodarenju otpadom pri neenergetskim upotrebama nuklearnih i radioloških tehnologija

Primajući na znanje

- da nuklearne i radiološke tehnologije imaju važnu ulogu izvan sektora nuklearne energije u ključnim područjima kao što su medicina, industrija, poljoprivreda, svemir, istraživanje i okoliš, da one građanima EU-a pružaju brojne koristi te svjesno da se nuklearnom znanošću može značajno doprinijeti rješavanju društvenih izazova,
- da se zakonodavstvom Euratoma propisuje da je neenergetska upotreba nuklearnih i radioloških tehnologija na odgovarajući način opravdana, zaštita od zračenja javnosti, pacijenata i osoblja optimizirana, te da se radioaktivnim otpadom i iskorištenim gorivom gospodari, kao i da ih se odlaže, na siguran način,
- da se aktivnostima u okviru nuklearnih i radioloških tehnologija proizvode istrošeno gorivo i/ili radioaktivni otpad u svim državama članicama,
- Direktivu Vijeća 2011/70/Euratom od 19. srpnja 2011. o uspostavi okvira Zajednice za odgovorno i sigurnog gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, kako bi se izbjeglo stavljanje nepotrebnog tereta na buduće generacije,
- Direktivu Vijeća 2006/117/Euratom od 20. studenoga 2006. o nadzoru i kontroli pošiljaka radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva, kako bi se osigurala odgovarajuća zaštita stanovništva,
- Direktivu Vijeća 2009/71/Euratom od 25. lipnja 2009. o uspostavi okvira Zajednice za nuklearnu sigurnost nuklearnih postrojenja i Direktivu Vijeća 2014/87/Euratom od 8. srpnja 2014. o izmjeni Direktive 2009/71/Euratom,

- Zajedničku konvenciju o sigurnosti zbrinjavanja istrošenoga goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada,
- nacionalne programe država članica za gospodarenje istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom, kojima su obuhvaćene sve vrste istrošenoga goriva i radioaktivnog otpada u njihovoj nadležnosti i sve faze gospodarenja njima od njihova stvaranja do odlaganja,
- izvješća država članica o provedbi Direktive Vijeća 2011/70/Euratom i izvješća o provedbi Direktive Vijeća 2006/117/Euratom,
- nacionalna izvješća ugovornih stranaka o Zajedničkoj konvenciji o sigurnosti zbrinjavanja istrošenoga goriva i sigurnosti zbrinjavanja radioaktivnog otpada,
- zaključke Vijeća iz 2019. o nuklearnim i radiološkim tehnologijama i primjenama koje se ne odnose na proizvodnju električne energije,
- PRIMJEĆUJUĆI izvješće naslovljeno *European Study on Medical, Industrial and Research Applications of Nuclear and Radiation Technology* (Europska studija o medicinskim, industrijskim i istraživačkim primjenama nuklearne i radiološke tehnologije, ISBN 978-92-79-99659-7),
- PRIMJEĆUJUĆI aktualni rad na analizi referentnih vrijednosti u vezi s pristupima država članica utvrđivanju nacionalnih zaliha radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva,
- PRIMJEĆUJUĆI rad u okviru programa za istraživanja i osposobljavanje Euratoma za razdoblje 2014. – 2018. i aktualni program rada Euratoma za razdoblje 2019. – 2020., u pogledu istraživanja i razvoja tehnologija i kompetencija u relevantnim područjima kao što su gospodarenje otpadom i zaštita od zračenja,
- PRIMJEĆUJUĆI rezultate radionice SAMIRA o gospodarenju istrošenim gorivom i radioaktivnim otpadom nastalima neenergetskom upotrebom nuklearnih i radioloških tehnologija, a koju su Komisija i finsko predsjedništvo Vijeća Europske unije organizirali u Bruxellesu u studenome 2019.,
- PRIMJEĆUJUĆI rezultate radionice o analizi referentnih vrijednosti u vezi s pristupima država članica utvrđivanju nacionalnih zaliha radioaktivnog otpada i istrošenoga goriva koju je Komisija organizirala u Bruxellesu u studenome 2019.,

Vijeće Europske unije,

1. POZDRAVLJA pripremni rad Komisije s ciljem razvoja Strateškog programa za medicinske, industrijske i istraživačke primjene (SAMIRA) nuklearne i radiološke tehnologije.
2. POTVRĐUJE da neenergetska upotreba nuklearnih i radioloških primjena ima pozitivan učinak na zdravlje društva. Stoga bi se kod neenergetske upotrebe nuklearnih i radioloških primjena u obzir trebao uzeti cijeli njihov životni ciklus.
3. NAPOMINJE da postoje različite vrste tokova otpada iz neenergetskih upotreba nuklearnih i radioloških tehnologija. Otpad se obično stvara u malim količinama i na različitim mjestima te je različitih vrsta i svojstava, a gospodarenje otpadom produljit će se na sljedeća desetljeća.
4. NAPOMINJE da se potrebe za gospodarenje otpadom u državama članicama javljaju uslijed različitih aktivnosti u društvu. To su npr. istrošeno gorivo iz istraživačkih i pokusnih reaktorâ, radioaktivni otpad nastao tijekom rada istraživačkih objekata i njihova stavljanja izvan pogona, radioaktivni otpad nastao tijekom proizvodnje radioizotopa, medicinski radioaktivni otpad i zapečaćeni iskorišteni izvori.
5. NAGLAŠAVA da je važno na najmanju moguću mjeru smanjiti količinu i aktivnost radioaktivnog otpada u mjeri u kojoj je to razumno izvedivo i u skladu s nacionalnim politikama i pravom Zajednice te razvijati i upotrebljavati nove tehnologije ili objekte za gospodarenje otpadom.
6. NAGLAŠAVA, ne dovodeći u pitanje krajnju odgovornost država članica za rukovanje radioaktivnim otpadom nastalim na njihovu teritoriju te njegovo skladištenje i odlaganje, da bi jamčenje odgovornog i sigurnog rukovanja otpadom te njegovo skladištenje i odlaganje trebalo biti prioritet svih aktivnosti na nacionalnoj i nadnacionalnoj razini.

7. NAGLAŠAVA da su države članice odgovorne uspostaviti nacionalnu politiku za gospodarenje radioaktivnim otpadom, među ostalim radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom koji nastaju neenergetskim upotrebama nuklearnih i radioloških tehnologija.
8. PREPOZNAJE da bi trebalo usvojiti stupnjevani pristup za različite tokove otpada te da rješenja mogu ovisiti o opsegu upotreba i fazi programâ za upotrebu nuklearnih i radioloških tehnologija.
9. PREPOZNAJE različite nacionalne politike za istrošeno gorivo i gospodarenje radioaktivnim otpadom; da države članice mogu imati centralizirane ili decentralizirane objekte za rukovanje, skladištenje i odlaganje. Te aktivnosti mogu obavljati javne ili privatne organizacije.
10. PREPOZNAJE da u nekim slučajevima nacionalna rješenja nisu ni lako dostupna ni razumno izvediva. U tom bi pogledu prihvatljiva alternativa mogla biti da se države članice zajednički koriste uslugama, objektima te objektima za skladištenje ili odlaganje. Za takvo zajedničko korištenje potrebne su političke odluke i društveno prihvaćanje, kao i tehnička i pravna rješenja. Međutim, države članice trebale bi preuzeti inicijativu za takvu vrstu suradnje.
11. NAPOMINJE da suradnja između država članica danas uključuje zajedničke istraživačke programe koji su ključni za razvoj rješenja za gospodarenje otpadom i znanja u vezi s time. Osim toga, udruživanje tehnologija, usluga i znanja povećalo bi broj mogućih rješenja za gospodarenje otpadom i na nacionalnoj i na nadnacionalnoj razini.

12. PREPOZNAJE važnost programa za istraživanja i osposobljavanje na nacionalnoj i europskoj razini za razvoj rješenja i najbolje prakse kao i za održavanje stručnog znanja, vještina i resursa u području gospodarenja radioaktivnim otpadom iz neenergetskih upotreba nuklearnih i radioloških tehnologija. Trebalo bi dodatno podržati udruživanje aktivnosti osposobljavanja kako bi bile što dostupnije i kako bi se povećao opseg stručnog znanja te kako bi sve države članice međusobno razmjenjivale najbolje prakse.
13. NAPOMINJE da su države članice odgovorne za održavanje i razvoj stručnog znanja, vještina i resursa koji su relevantni za njihove potrebe. Popisivanje postojećeg stručnog znanja, vještina i resursa ključno je za planiranje budućih potreba i odgovaranje na njih. To bi trebalo provoditi na nacionalnoj razini i putem europske suradnje, primjerice u okviru Europskog opservatorija za ljudske potencijale.
14. NAPOMINJE da je odgovornost država članica i Zajednice da u izvješća o gospodarenju otpadom na svim razinama uključe podatke o radioaktivnom otpadu koji nastaje neenergetskim upotrebama nuklearnih i radioloških tehnologija.